

archipel

MAANDBLAD FEBRUARI 1992



vrijdag 14 februari om 20u.30

HET PANDREITJE IN BRUGGE

een debat met :

Sieg Vlaeminck, Jean Vandenbilcke, Bob Vanhaverbeke, Axel Ghysaert,

Philip Cardinael en Wim Supply, Bob Van Reeth

't Leerhuys, Groeninghe 35 Brugge



voorzitter Marc FELIX
sekretaris Philip CARDINAEL

Koningstraat 43a - 8400 Oostende
Veldstraat 65 - 8200 Brugge-2

059/70 01 58 bur.059/70 21 80
050/38 65 01

Programmawijziging :

Om aktualiteit voorrang te geven, hebben we het ARCHIPEL-programma ietwat gewijzigd. **De op 14 februari geplande voordracht over Claude Nicolas Ledoux wordt verschoven naar 24 april.**

Het aangepaste programma ziet er als volgt uit :

vrijdag 14 februari om 20u.30, 't Leerhuys, Groeninge 35 te Brugge
Het pandreitje in Brugge ... een debat ...

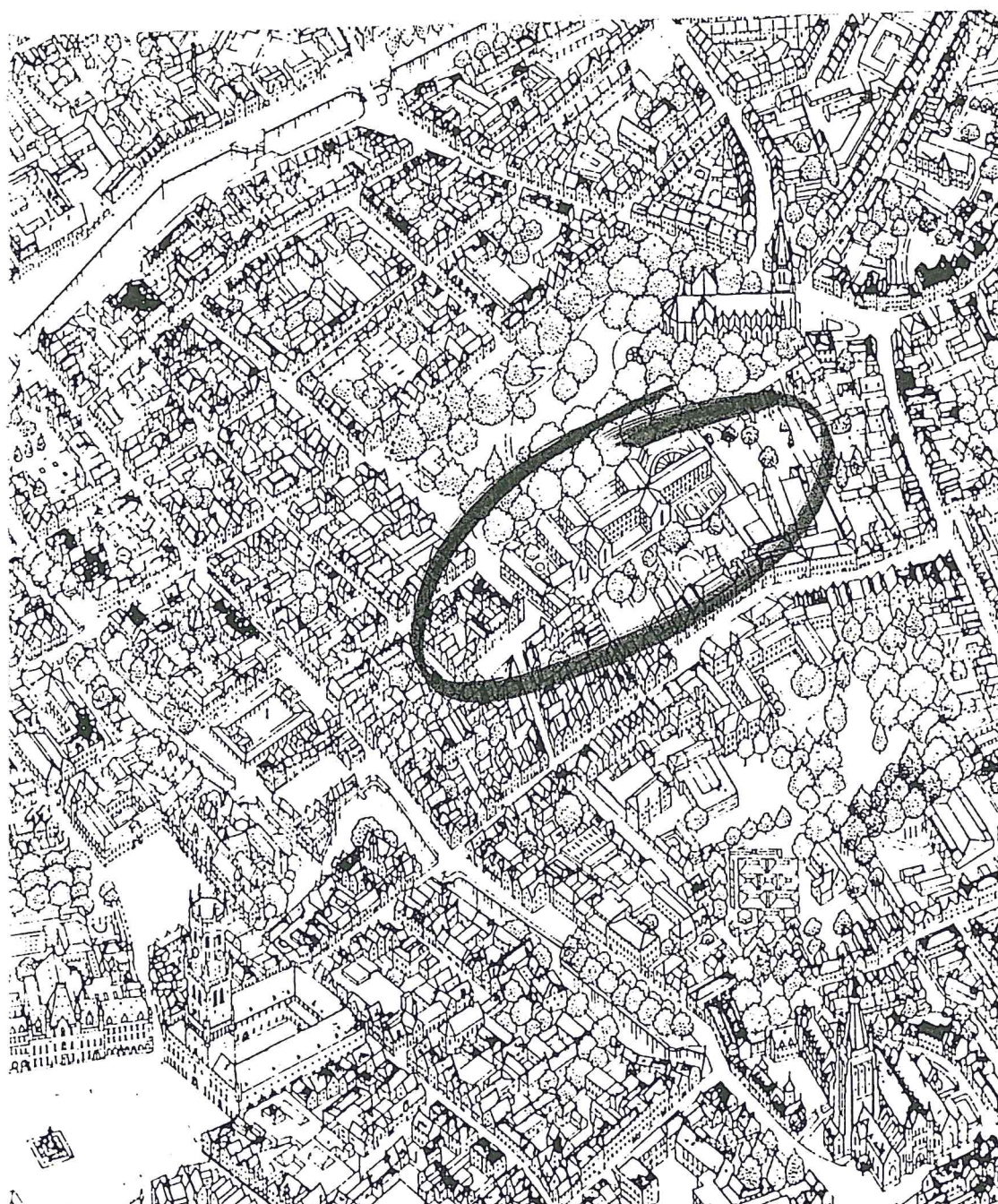
vrijdag 13 maart om 20u.30, 't Leerhuys, Groeninge 35 te Brugge
Helmut Jahn voordracht door **Johan Thielemans** (BRT presentator Eiland).

vrijdag 24 april om 20u.30,
't Leerhuys, Groeninge 35 te Brugge - nog in te vullen
Claude Nicolas Ledoux, voordracht door **Johan Baele**.

27 mei tot 31 mei
Archipel architectuurreis naar werelddtentoonstelling Sevilla.

vrijdag 12 juni om 20u.30,
't Leerhuys, Groeninge 35 te Brugge
videoreportage 'Archipel in Sevilla'.

Het is niet uitgesloten dat tussendoor nog een voordracht of dagtrip ingelast wordt.



vrijdag 14 februari om 20u.30 : 't Leerhuys Groeninghe 35 te Brugge

HET PANDREITJE IN BRUGGE...

EEN DEBAT...

In diverse ARCHIPEL-debatten rond hedendaags bouwen in Brugge in de afgelopen jaren, is vaak gepleit voor authentieke, waarachtige hedendaagse architectuur op plaatsen waar behoud niet meer aan de orde is, maar ook voor behoud en renovatie van waardevolle architectuur uit het verleden waar behoud wél aan de orde is.

Elke ingreep in Brugge staat opnieuw voor deze tweesprong.

Zeker in deze stad ontsnappen dergelijke te maken afwegingen (waaronder ook architecten het onderling vaak oneens zijn), niet aan publieke discussie. (Men zal zich ook de polemieken rond de Gistfabriek en het Sint-Janshospitaal herinneren).

Dit is thans het geval met het Pandreitje : het leegstaand gevangeniscomplex aan het Koningin Astridpark.

Er is een nieuwbouwvoorstel van de groep Imsay (houder van een erfpacht op het complex). Er is een reactie van de vereniging SOS Brugge die een voorstel tot renovatie liet uitwerken.

Vijf jaar geleden reeds werden door diverse architecten, op eigen initiatief, voorstellen uitgewerkt, zowel in de richting van afbraak en nieuwbouw, als in de richting van behoud en renovatie.

Door het grootschalig gegeven en de unieke stedenbouwkundige ligging van het gevangeniscomplex, vonden wij het nuttig hieraan een breed debat te wijden waarin het niet gaat om een afweging van diverse konkrete ontwerpen (de ene in opdracht gemaakt, de andere vrijblijvend ingediend) maar veeleer om een serene discussie rond architecturale en stedenbouwkundige uitgangspunten in een dergelijke complexe materie.

PANEL :

deelnemers

Sieg Vlaeminck

socioloog, publicist.

Jean Vandembilcke

Schepen Monumentenzorg en Ruimtelijke Ordening.

Bob Vanhaverbeke

Lid SOS Brugge, lid Brugge die Scone, gemeenteraadslid.

Axel Ghyssaert

Architekt. Auteur van drie nieuwbouwvoorstellen in 1986.

Philip Cardinael en Wim Supply

Architekten. Auteurs van een renovatievoorstel in 1986.

Bob Van Reeth

Architekt. Auteur van recent renovatievoorstel in december 1991 op verzoek SOS Brugge.

Moderator van het debat was bij het ter perse gaan nog niet bekend.

De ontwerper van het meest recente nieuwbouwproject wenste, tot onze spijt, niet aan het debat deel te nemen omdat hij een polemiek hierover niet opportuun acht. Ook de groep Imsay werd uitgenodigd deel te nemen aan het debat. Bij het ter perse gaan, weten we nog niet of ze hierop ingaan.

Om in een evenwichtig debat evenwel toch een nieuwbouwoptie voldoende aan bod te laten komen, hebben we daarom een auteur van vroegere nieuwbouwvoorstellen uitgenodigd.



We moeten het verleden leren zien als het oudste deel van vandaag

Architekt Van Reeth bepleit behoud Pandreitje

'GEVANGENISPLUNJE' VERVA

Brugge. Eigen berichtgeving

Op verzoek van de actiegroep "SOS Brugge" heeft de Antwerpse architect Bob Van Reeth een innovatieplan uitgetekend voor de gevangenisplunje van de Pandreitje.

Weekend

18 en 19 januari 1992

Monumentenverenigingen verliezen het pleit inzake 't Pandreitje

BRUGGE — De Brugse rechtbank van eerste aanleg verklaarde de vordering die de Brugse monumentenverenigingen Stichting Marcus Gerards en Brugge Die Scone instelden tegen de nv Insay met betrekking tot de afbraak van 't Pandreitje, ontoelaatbaar wegens de gemis aan persoonlijk belang. De rechtbank oordeelde dat er voor elk vorderingsrecht een persoonlijk belangstreeks belang vereist is, en volgens die omschrijving kan een vereniging niet optreden ter bescherming van een kollektief belang.

De nv Insay, die van de stad Brugge de terreinen van Pandreitje in erfpacht kreeg, wil de oude panden slopen om plaats te maken voor winkelparkings, een kongresscentrum en een ruime parking. In het voorjaar van 1991 werden gebouwen echter opgenomen op de ontwerplijst van monumenten die voor bescherming in aanmerking komen. De gemeenteminister voor ruimtelijke ordening, schap, gaf de geweten "mannengedebouwen" echter ontwerplijst, zodat nog enkel het poortgebouw van de monumentenverenigingen voor de rechtbank kwam. De nv Insay de slopingwerken zou aanvatten, maar de rechtbank de bouwwerken "bloekeerde" van 5 jaar, om de raad van state toe te laten de bestuderen.

De twee Brugse monumentenverenigingen, die verbod tot afbraak een dwang tot inbreuk verboden, overwegen nu een nieuwe vzw Red 't Pandreitje, onder andere zal de vordering.

(Foto Vanneur DM 31)

Deze Week in Bru

KORT

Reis-

urs orga-
dag 10 ja-
20 u in het
shof,
erslaan te
is, een toeristische
ormatic- en filmavond
over Tenerife,
land, Turkije en Sri Lan-
ka. Gratis toegang en
Ramoudt. Reservatie hi

Onwerp voor hotel en winkelpand

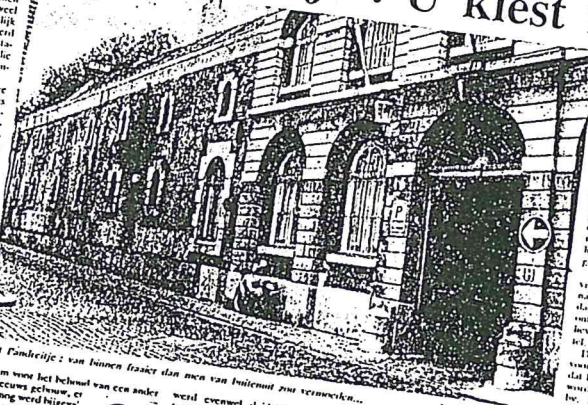
SOS Brugge wil Pandreitje van sloping redd

Sedert 2 december jl. is de gevangenis van 't Pandreitje leeg. De gedetineerden werden overgebracht naar de nieuwe rijksgevangenis op Sint-Andries. Meteen is een einde gekomen aan een periode van drie eeuwen. Het was inderdaad in 1689, dat de gebouwen van 't Pandreitje voor het eerst werden gebruikt als gevangenis.

VRIJDAG 24 OKTOBER 1986

Gevangeniscomplex wordt eerlang verlaten

Wat na het Pandreitje? U kiest maar...



Of de bewoners zelf van het complex er zich al eigendom van maken, dat is de vraag. Het Pandreitje is nu een leeg pand, maar de monumentenverenigingen willen het behouden. Het is nu een leeg pand, maar de monumentenverenigingen willen het behouden. Het is nu een leeg pand, maar de monumentenverenigingen willen het behouden.

meer, want hij verwees naar een nieuw hotel in Brugge. Het hotel zou een nieuw hotel in Brugge. Het hotel zou een nieuw hotel in Brugge.



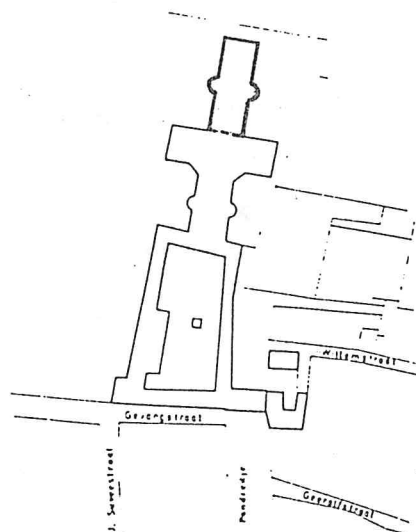
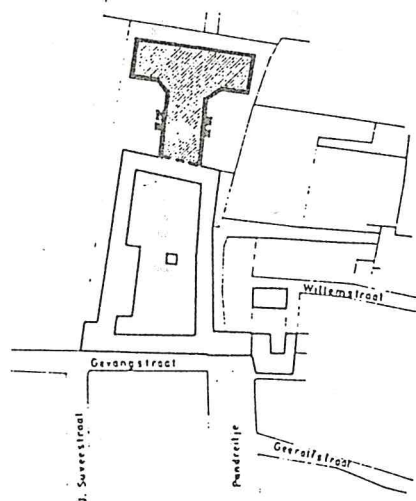
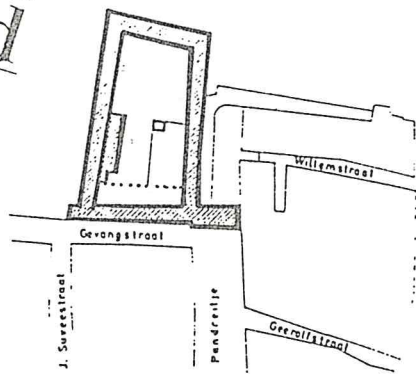
Brugges nieuwste kluif?

Van den Blicke het niet zoveel op het Pandreitje. Hij meende dat inzake de gevangenis in Brugge een "besluit" genomen was, om het Pandreitje te slopen. Het Pandreitje is nu een leeg pand, maar de monumentenverenigingen willen het behouden. Het is nu een leeg pand, maar de monumentenverenigingen willen het behouden.

De h. Van den Blicke pleitte voor een hotel, maar de monumentenverenigingen wilden een nieuw hotel in Brugge. Het hotel zou een nieuw hotel in Brugge.

de Stad

zeven de vroegere
vangenis zou
worden get
ongeveer 66
hoofdingang
tel zou gebou
voormalige
kooi. Onder
bouw zou e
worden gebo
zo'n 78 wagen
muren rond c
oeren zoude
sloopt. Tuss
en de buu
lijzerstraat
er een tui
in relatie
ngin. As
neteen c
ou kun
ouden.
I is met
le groe
en de
iden
reikt
t of
be
nu
g
t l
n



BOUWEVOLUTIE

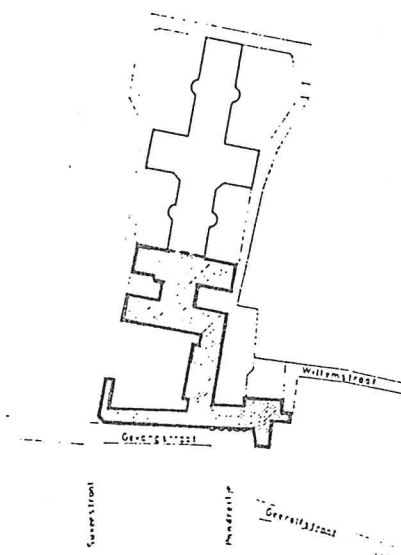
Ontstaan vanuit een Tuchthuis (1689) dat in 1671 werd ondergebracht in een pand (=toenmalig winkelcentrum) met behoud van het oorspronkelijk grondplan.

In 1828 is het grondplan nog maar weinig gewijzigd. Het terrein is wat vergroot door de aankoop van het Vleeshuis en de Hengstenstal.

Van 1845 tot 1852 krijgen we de eerste bouwphase van de celgevangenis naar het voorbeeld van Pentonville bij Londen. Het oude detentiehuis wordt verbouwd om aan de nieuwe noden te voldoen.

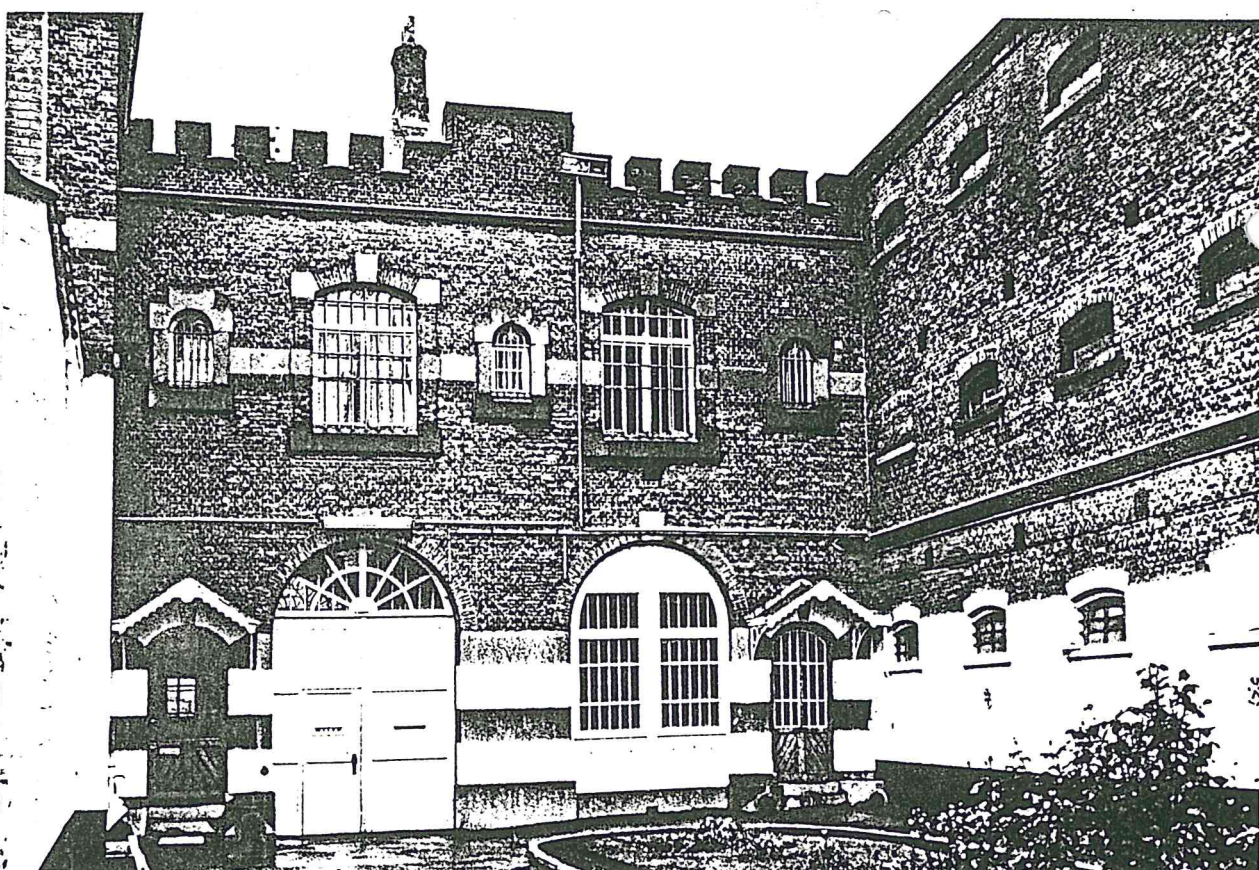
In 1854 wordt de gevangenis uitgebreid tot een kruisvormig plan. In het oude gedeelte blijft de vrouwengevangenis. In die periode wordt het Pandreitje op grondgebied van de gevangenis ingekokerd.

Derde bouwphase 1861-1863. De oude 17e eeuwse konstrukties worden verbouwd. De vrouwengevangenis verhuist naar het nieuw gedeelte.

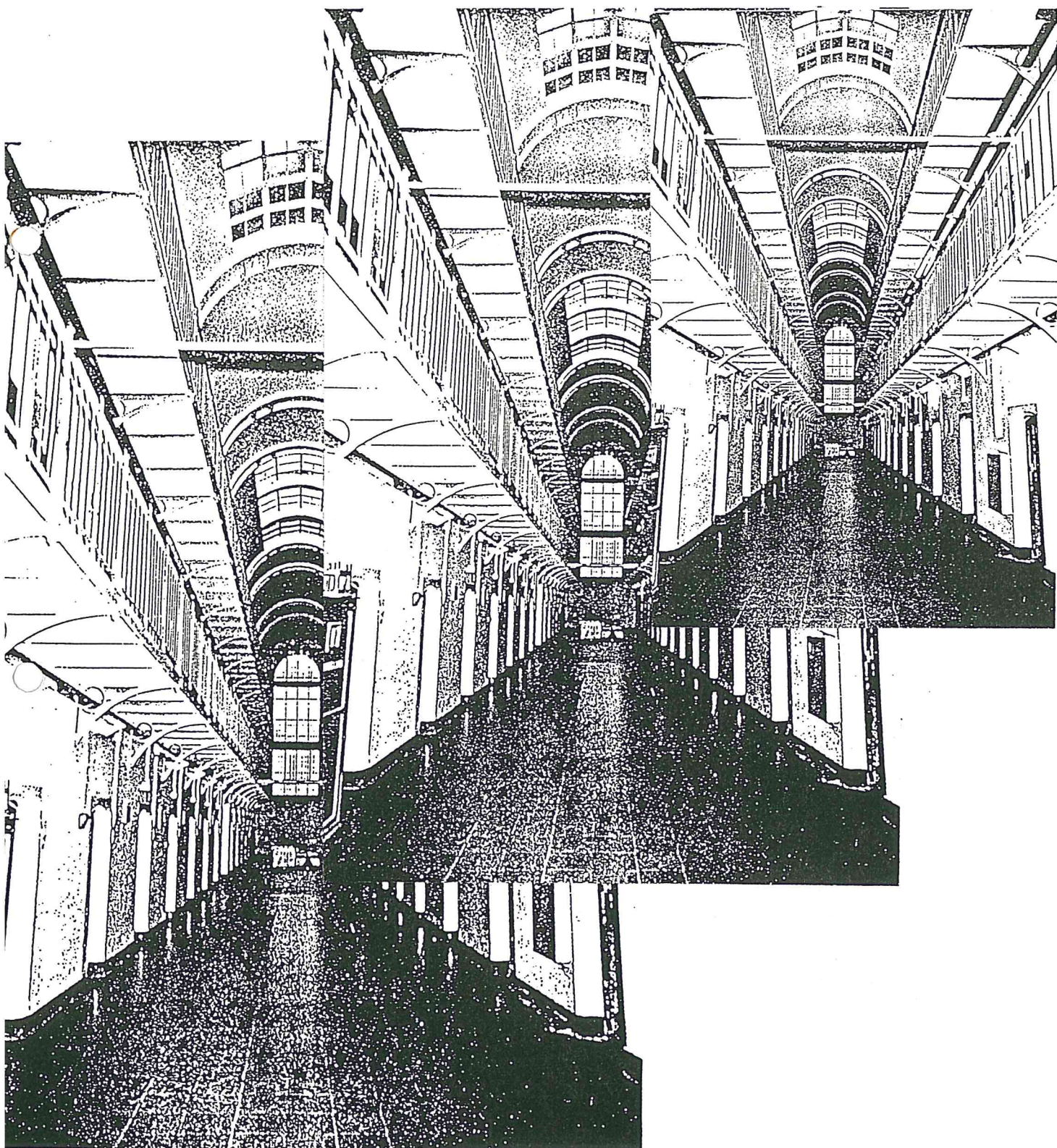




Pandreitje, gevelzicht

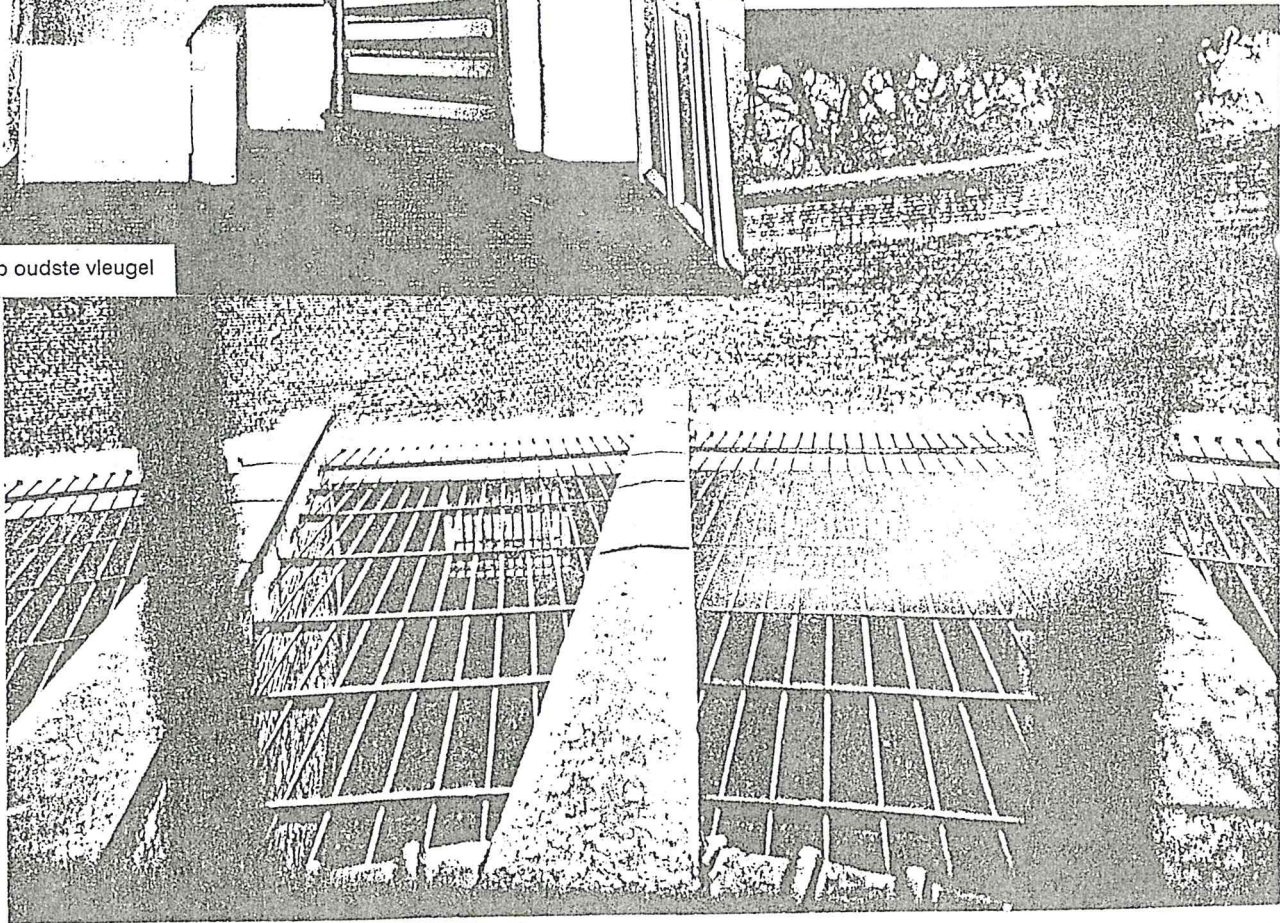


Pandreitje, achterzijde poortgebouw





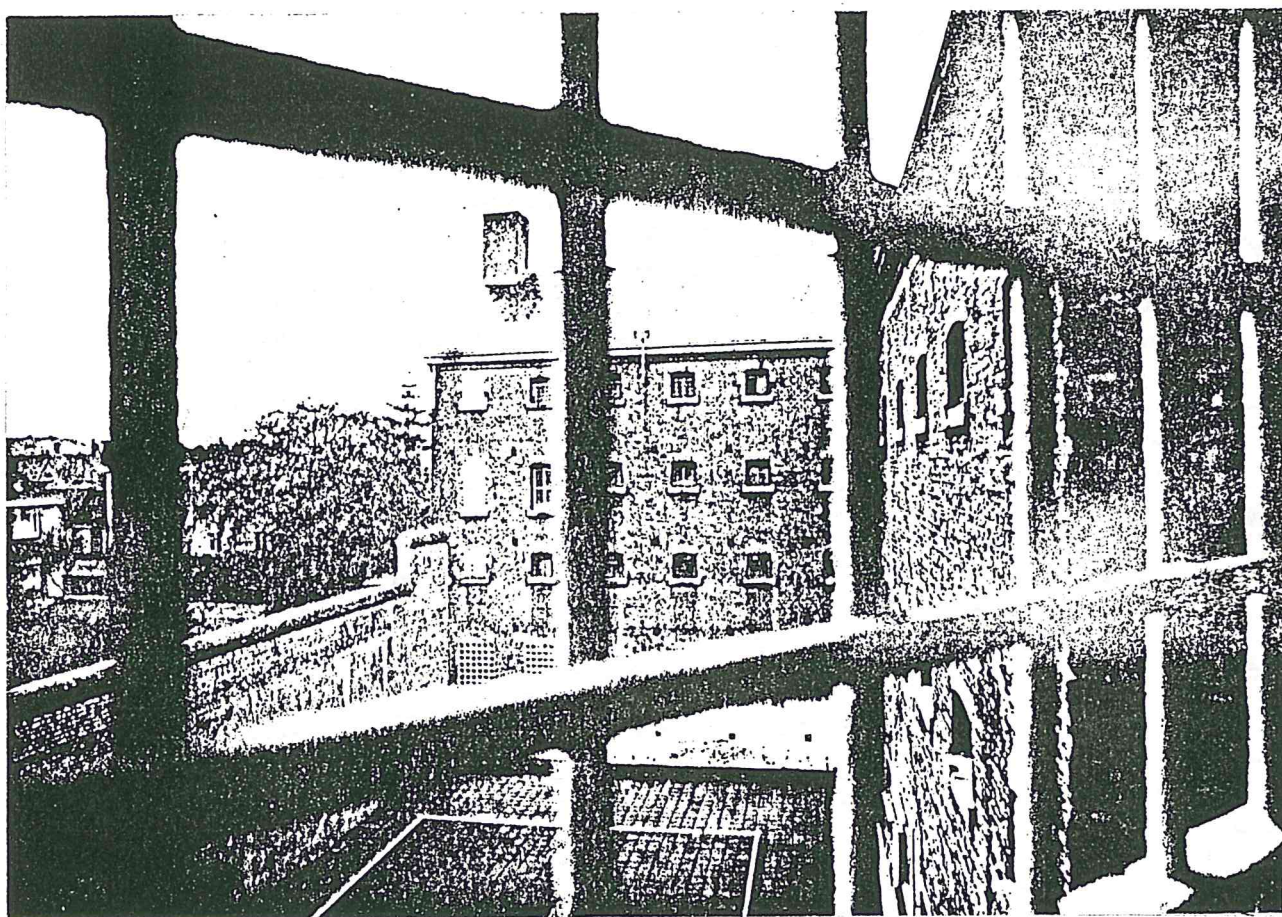
Pandreitje, trap oudste vleugel



Pandreitje, binnenkoer met "leeuwenkooien" - zijde park

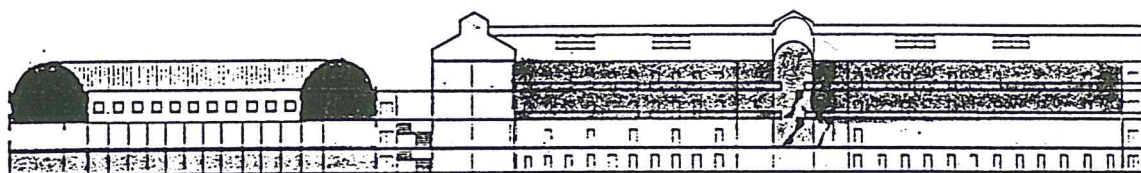
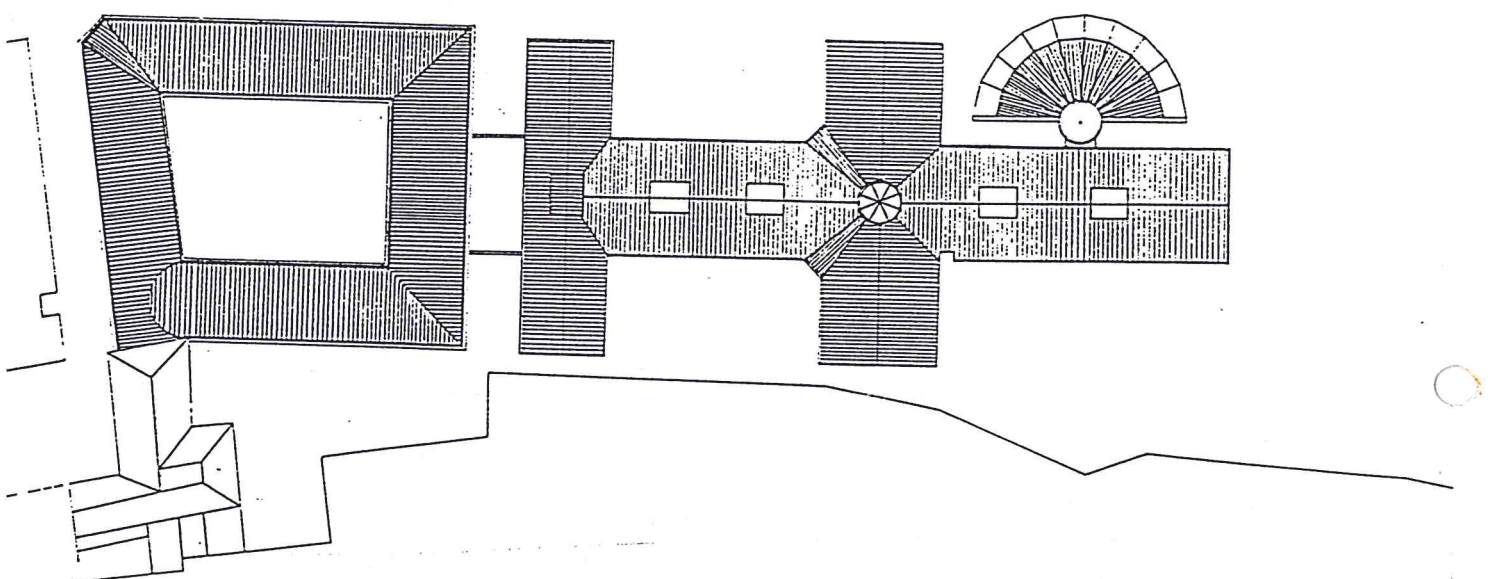


Pandreitje, dwarsgang - zijde park

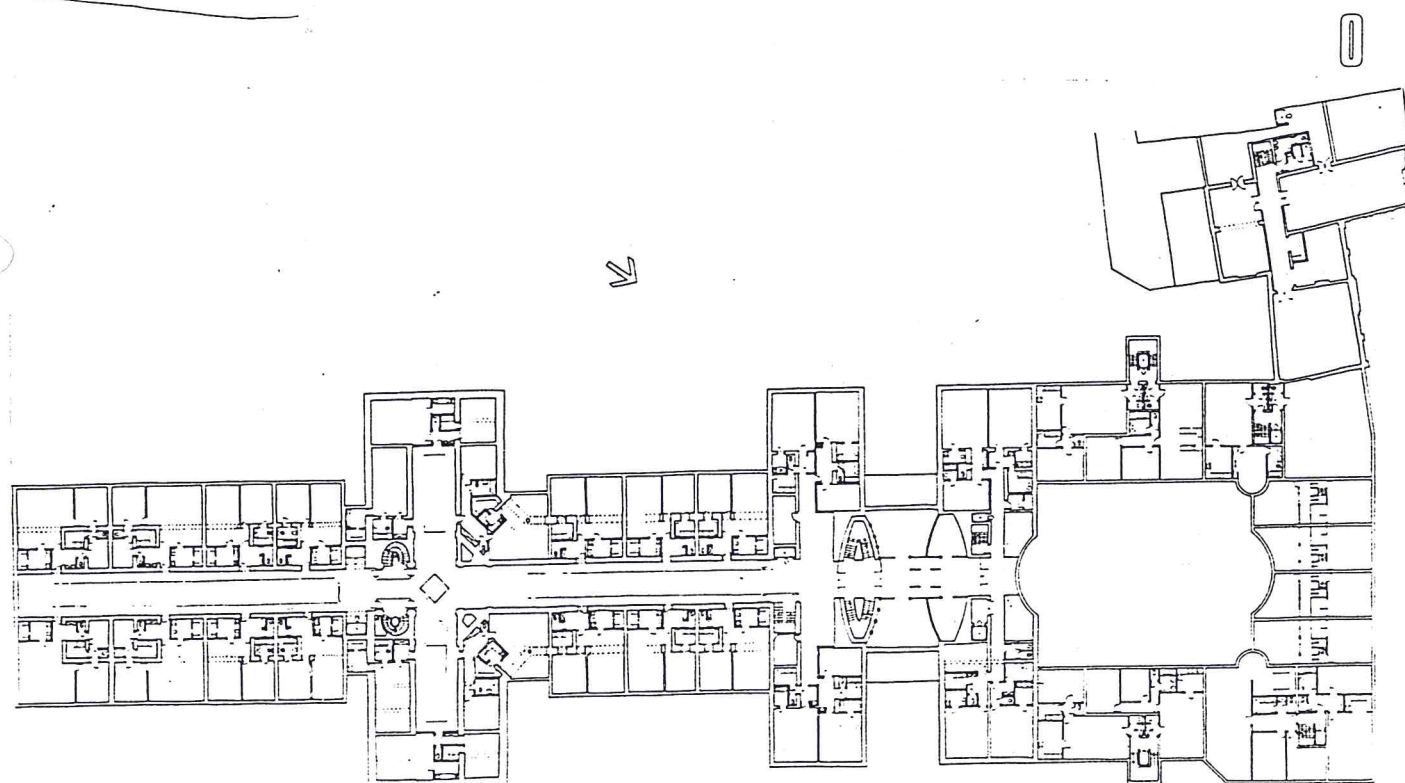
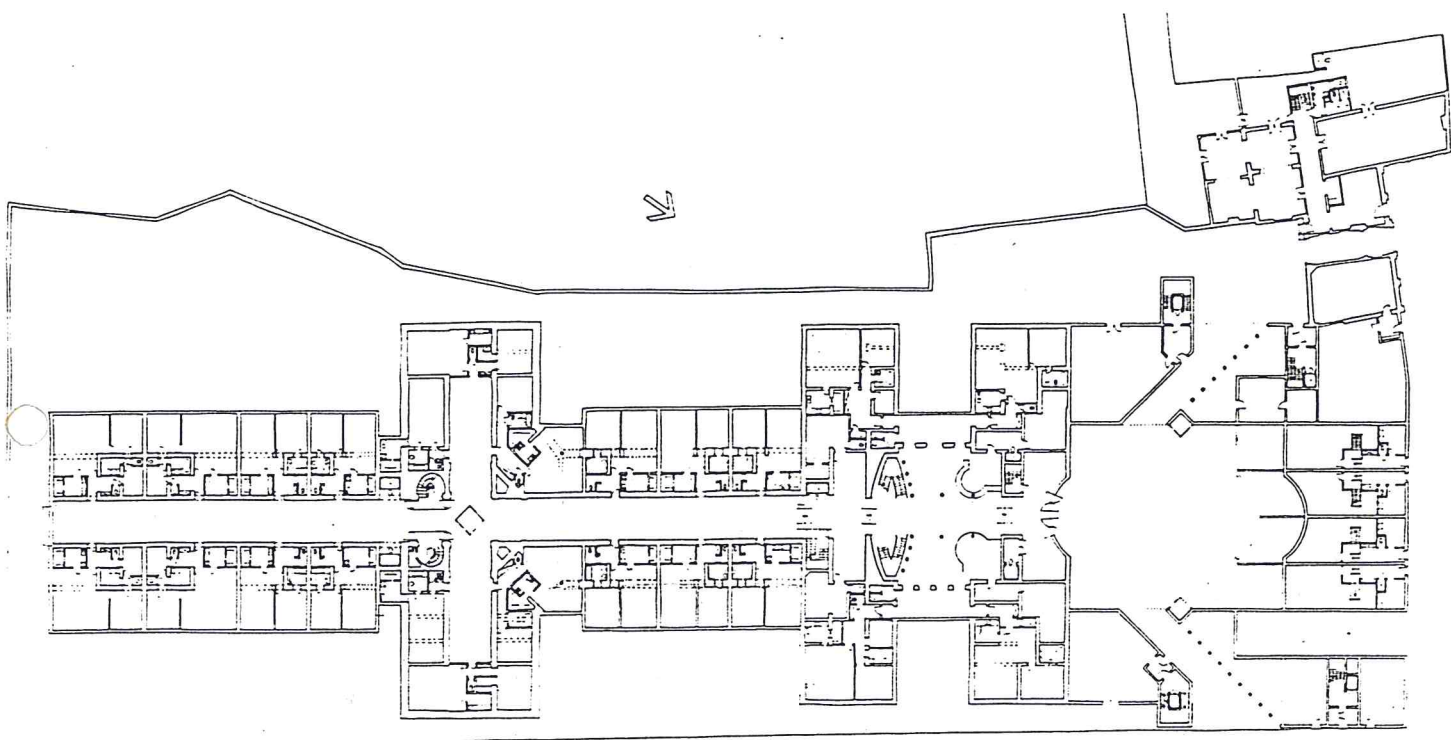


Pandreitje, Sportkoer - zijde Eeckhoutstraat

ontwerp Van Reeth



ontwerp Cardinael - Supply





**K.U.L./ Departement Architectuur
Werkgroep Ontwerppraktijk
'Avonden van de Architectuur' : programma 1992.**

De Werkgroep Ontwerppraktijk van het Departement Architectuur, K.U. Leuven, organiseert in februari, maart, en april 1992 vijf 'Avonden van de Architectuur'. Vijf Belgische architecten presenteren hun recente werk :

Jo Crepain op 6 februari

Kennes en Ellegeert op 20 februari

Christian Grimonprez op 5 maart

François Ponette op 19 maart

Feys en Gouwy op 2 april

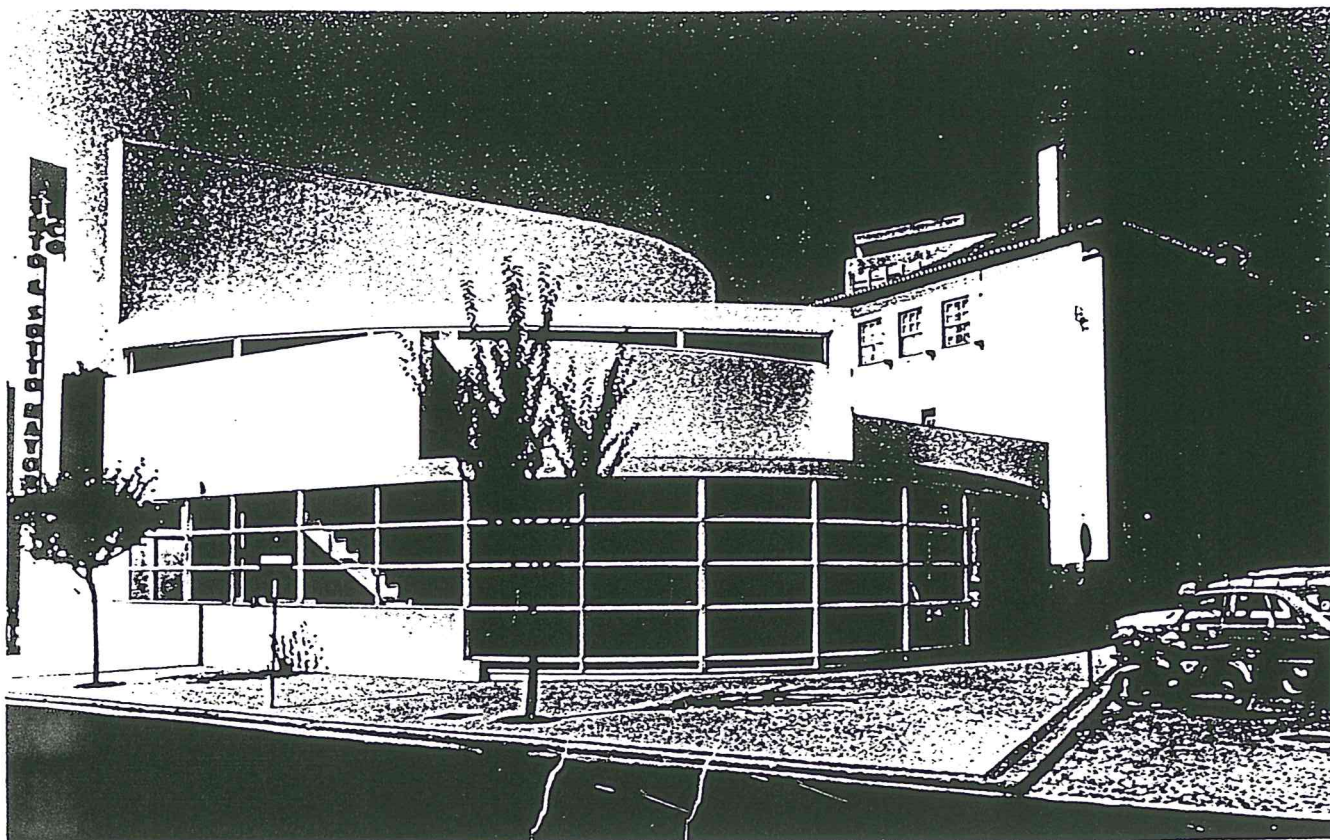
Plaats : Auditorium De Molen (naast het Arenbergkasteel, Heverlee).

Inkom gratis

Aanvang : 20.00 uur.

Na de lezing is er discussie in de tentoonstellingsruimte van het Departement Architectuur, Arenbergkasteel (eerste verdieping), waar recente projecten worden tentoongesteld.

Verdere informatie : secretariaat Departement Architectuur K.U. Leuven (Paul Berrewaerts), Arenbergkasteel (tel. 22 09 31 toestel 1361), Kardinaal Mercierlaan 94 - 3001 Leuven (Heverlee).



Banco Pinto & Sotto Maior, Oliveira de Azemeis, 1971-74

ALVARO SIZA

ARCHITECTUURTENTOONSTELLING

DE SINGEL - ANTWERPEN

opening op 28 februari om 20u.00

28 februari tot 5 april - van dinsdag tot zondag van 14 tot 18 uur

Alvaro Siza (*1933) vertegenwoordigt samen met o.m. Aldo Rossi, Hans Hollein en Aldo van Eyck de generatie architecten die door hun werkwijze en vooral door hun architectuur zowel een lokale als Europese identiteit en traditie weten te omvatten.

Twee prestigieuze prijzen - de Alvar Aalto prijs en de prijs voor de architectuur van de Europese Gemeenschap werden in 1988 aan Siza toegekend. Maar reeds voor deze erkenning, genoot Siza een reputatie en faam, gebaseerd op zijn projecten, vaak van bescheiden omvang, in het noorden van Portugal. In Matosinhos, zijn geboortedorp en Porto, waar hij sinds 1965, doceert vinden we de eerste realisaties. Een parochiehuys (1956-59), het restaurant Boa Nova (1956-59) en twee gemeentelijke zwembaden zijn ontwerpen waarmee hij het begin van zijn loopbaan markeert.

Doorheen de evolutie van het oeuvre herkent men bepaalde invloeden. De architectuur van Frank Lloyd Wright - met de muren opgebouwd uit grote steenblokken en de overkragende dakranden -, het latente expressionisme van Antonio Gaudi, maar ook het gevoel voor materialen, de spanning tussen organische vormen en geometrische volumes, de dimensionering en het ruimtegevoel van Alvar Aalto zijn merkbaar. Van zijn leermeester Fernando Tavora neemt hij een vorm van 'regionalisme' over. Dit betekent dat hij rekening houdt met de traditionele regionale architectuur en bouwtechnieken.

Siza hanteert een verrassende uitgezuiverde modernistische vormtaal, maar respecteert de eigenheid van plaats waar hij werkt, de natuur zowel als het stedelijk landschap.

Het laatste decennium nam Siza deel aan diverse internationale wedstrijden. Soms wordt een ontwerp gerealiseerd, o.m. in Den Haag een winkel- en woningen complex, in Berlijn een appartementsgebouw. Bij elk van deze opdrachten blijft voor Siza het uitgangspunt het begrijpen, het aanvoelen van de plaats en het respect voor haar architecturaal verleden. In Den Haag bijvoorbeeld bouwt Siza met plaatselijke baksteen.

Op dit ogenblik werkt Siza vrij van een dwingende ideologie of stijl. Hij legt zich vooral toe op de problematiek van de auteur, het project en de site. Het verder uitwerken van vroegere keuzes en ervaringen vormen daarbij de leidraad van zijn in alle opzichten authentiek werk.



verantw. uitg. : Marc Felix - Koningstraat 43a bus 1 - 8400 Oostende

MARBRA-LYS

DESPIET
MARISA-LIS